

متن سخنرانی جناب آقای مهندس علی نیکزاد

وزیر محترم راه و شهرسازی جمهوری اسلامی ایران

و عضو هیات رئیسه

سومین اجلاس وزاری مسکن و شهرسازی

منطقه آسیا - اقیانوسیه

اولین نشست تخصصی کارگروه بهسازی مناطق نابسامان شهری

آسیا اقیانوسیه

تهران - ایران

تیرماه ۱۳۹۱

- جناب آقای دکتر عبدالهی، وزیر محترم شهرسازی جمهوری اسلامی افغانستان
- جناب آقای ویمال ویراوانسا وزیر محترم مسکن و خدمات ساختمانی و مهندسی جمهوری سریلانکا
- جناب آقای مهندس آقایی، رئیس محترم کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی
- سفرای محترم کشورهای عضو مقیم تهران
- مقامات محترم و نمایندگان محترم کشورهای عضو
- عالیجنابان
- خانم ها و آقایان

اینجانب از اینکه امروز در تهران در میان این جمع محترم برای برگزاری نخستین نشست تخصصی کارگروه بهسازی مناطق ناسامان شهری آسیا اقیانوسیه حضور یافته ام، خرسند می باشم. مفتخرم به عنوان وزیر راه و شهرسازی جمهوری اسلامی ایران و عضو هیات رئیسه کنفرانس وزرای مسکن و شهرسازی آسیا - اقیانوسیه به همه شما میهمانان ارجمند جهت حضور در این نشست خیر مقدم بگویم.

عالیجنابان و مقامات عالی محترم، حضور شما، براستی، نشان دهنده اهمیت و توجه کشور شما به موضوعات مطروحه در این نشست تخصصی و نقش جمعی است که ما برای توسعه پایدار در بخش مسکن و شهرسازی در منطقه بدان نیازمندیم.

منطقه آسیا اقیانوسیه، پر جمعیت ترین و وسیع ترین منطقه دنیا با چالش های عمده ای چون شهرنشینی شتابان و فقر فزاینده روبه رو است. بنا به آخرین گزارش منتشره برنامه توسعه سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۲، منطقه آسیا - اقیانوسیه بیش از نیمی از جمعیت جهان را در خود جا داده است. این عدد شامل ۹۰۰ میلیون نفر از جمعیت فقراى جهان و ۳۰ درصد از سطح خاکی کره زمین است. این منطقه متراکم جمعیتی، سهم عظیمی از مردم محروم در مناطق در حال توسعه را در بر گرفته است. برآوردها حاکی از آن است که افزایش جمعیت شهری این منطقه تا سال ۲۰۳۰ به میزان بیش از دو برابر مقدار کنونی و تا حد ۲,۷ میلیارد نفر شهرنشین بالغ خواهد شد. باید توجه داشت که حدود ۹۵ درصد رشد جمعیت منطقه در نواحی شهری رخ خواهد داد که این خود به معنی اضافه شدن به طور میانگین یک شهر یک میلیون نفری در هر هفته تا سال مذکور است. بیش از هفتاد درصد مردم منطقه از دسترسی به سیستم بهداشتی دفع فاضلاب محرومند. قریب به ۶۷ درصد، در سطح پایین خط فقر قرار دارند. این محرومیت گسترده با مولفه های همچون ویژگی های جغرافیایی خاص، آب و هوایی متغیر و منطقه ای با ظرفیت های پایین برای بهبود در مواقع بروز وقایع غیرمترقبه توأم شده است. در سه دهه گذشته بیش از ۴۵ درصد بلایای طبیعی در این منطقه رخ داده است.

خانم ها و آقایان،

اجلاس منطقه ای وزرای مسکن و شهرسازی کشورهای آسیا و اقیانوسیه فرصت مغتنمی است که در آن چالش ها و مسائل خاص توسعه شهری منطقه آسیا - اقیانوسیه مورد بحث و تبادل نظر قرار می گیرد. در طی برگزاری سه اجلاس گذشته از سال ۲۰۰۶ تاکنون در دهلی نو، تهران و سولو چالش های شهرنشینی، خانه سازی، مدیریت سکونت گاهها، اهداف توسعه هزاره، فقر شهری و توسعه سکونت گاههای نابسامان شهری مورد توجه قرار گرفته است. این اجلاس فرصت منحصر به فردی برای هم صدا کردن مقامات مسئول و هم جهت ساختن سیاست های توسعه شهری در منطقه آسیا - اقیانوسیه است.

با توجه به اهمیت خطیر بهسازی مناطق نابسامان شهری، و همچنین مصوبه اجلاس دوم که میزبانی آن را جمهوری اسلامی ایران بر عهده داشت و نیز بیانیه اجلاس سوم که در سولوی اندونزی برگزار گردید، دولت جمهوری اسلامی ایران ابتکار عمل را در هدایت کارگروه تخصصی در این حوزه و انجام اقدامات و هماهنگی های لازم در خصوص اجرایی شدن این موضوع وفق توصیه های مندرج در اسناد کنفرانس تهران و سولو برعهده گرفته است.

خانم ها و آقایان،

جمهوری اسلامی ایران نیز مانند بسیاری دیگر از کشورهای درحال توسعه فرایند شتابان شهری شدن را طی دهه های گذشته تجربه کرده است. جمعیت نقاط روستایی و شهری در ایران هر دو در حال افزایش بوده، اما آهنگ رشد جمعیت شهری به مراتب بیشتر بوده است. در ایران، با ظهور انقلاب اسلامی، توجه ویژه ای به رفع فقر و برقراری عدالت اجتماعی در برنامه های توسعه دولت معطوف شده است. از مهمترین برنامه های دولت در پاسخ گویی به اقشار کم درآمد و بهسازی و ساماندهی مناطق نابسامان شهری می توان به:

- تهیه اسناد قانونی و تدوین و تصویب قوانین مورد نیاز از جمله قانون حمایت از احیاء، بهسازی و نوسازی بافت های فرسوده شهری و قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن،
 - تهیه بسته های تشویقی از جمله پرداخت تسهیلات ارزان قیمت و معافیت در پرداخت عوارض،
 - فراهم کردن زمینه اسکان موقت، توسعه و تجهیز زیرساخت ها و خدمات شهری و محله ای در مناطق نابسامان مانند پارکها، زمینهای بازی، کتابخانه ها و مراکز ورزشی،
 - تاسیس و راه اندازی صندوق های مالی خرد،
 - برگزاری کلاس های بهداشت و سلامت و فعالیت های اوقات فراغت و همچنین آموزش های فنی و حرفه ای به خصوص برای زنان و جوانان،
 - اجرای پروژه های معیشت و کارآفرینی، ظرفیت سازی در نهادهای محلی و نهاد سازی در سطح اجتماعات اشاره کرد.
- از آنجا که شکل گیری سکونتگاه های نابسامان عموماً ریشه در کمبود مسکن مناسب برای اقشار آسیب پذیر و کم درآمد شهری دارد، دولت جمهوری اسلامی ایران، تلاش کرده است موضوع بهسازی سکونتگاههای نابسامان را نیز در قالب طرح بزرگ مسکن مهر مورد توجه قرار دهد.

این طرح از مهمترین برنامه های دولت جمهوری اسلامی ایران در محور مسکن گروه های کم درآمد و برنامه واگذاری حق بهره برداری از زمین موسوم به مسکن مهر است. مسکن مهر به منظور ایجاد زمینه و بستر سازی جهت تأمین مسکن مناسب برای آحاد ملت و به ویژه اقشار کم درآمد، تقویت نقش حاکمیتی دولت در امر تأمین

مسکن و در راستای نیل به عدالت اجتماعی و توانمندسازی گروه‌های کم درآمد با رویکرد حمایت و هدایت انبوه سازی، زمینه کاهش سهم زمین در قیمت تمام شده واحد مسکونی، تقویت تعاونی‌های مسکن، خیرین مسکن‌ساز و نهادهای حمایتی و حصول مدیریت یکپارچه و منسجم را فراهم نموده است.

همکاران من در شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران، بعنوان نهاد متولی راهبری، سیاستگذاری، برنامه ریزی، مدیریت و نظارت بر برنامه های بهسازی مناطق نابسامان شهری و نیز دبیرخانه کارگروه منطقه ای، تلاش نموده اند با برگزاری این نشست به عنوان اولین قدم در ادامه تحول و تکامل برنامه های عملیاتی سه اجلاس گذشته وزرای مسکن و شهرسازی منطقه آسیا اقیانوسیه و تشکیل شبکه در سطوح اجرایی و تخصصی شرایط تحقق اهداف این اجلاس را فراهم نمایند.

انتظار می رود ما در کنار یکدیگر و با هم اندیشی مفید بتوانیم ضمن ایجاد زبان مشترک و تدوین شاخص های مورد توافق همه کشورهای عضو، تجارب خود را در زمینه توسعه شهری پایدار در موضوعات مختلف بویژه در زمینه بهسازی و توانمندسازی سکونت گاه های نابسامان ارتقاء دهیم. امیدوارم با برگزاری این نشست زمینه های تبادل دانش و تجربیات در ارتباط با بهسازی بافت های فرسوده و سکونت گاه های غیر رسمی و ایجاد شبکه ای متشکل از نهادهای پژوهشی، نهادهای دولتی و جوامع غیر دولتی در بین کشورهای منطقه آسیا - اقیانوسیه فراهم گردد.

عالیجنابان، خانم ها و آقایان،
در خاتمه ضمن آرزوی موفقیت برای این نشست و خیرمقدم دوباره، اقامت خوشی را برای میهمانان ارجمند و نمایندگان محترم کشورهای عضو در جمهوری اسلامی ایران و شهر زیبای تهران آرزومندم.

سپاسگزارم.